tkadlec nepracuje na díle sám, nýbrž také ostatní členové jeho rodiny. Podle názoru stížností měl úřad po této stránce konati šetření, i když stěžovatel během řízení námitky té blíže neprovedl, a neměl námitku tu označiti za nerozhodnou, neboť jest prý z ní patrno, že je tu pojištění vůbec technicky neproveditelné, protože za toho stavu věci se nedá ani zjistiti, kdo vlastně jest pojištěncem, neboť pouhá formalita, že jest jen jeden člen rodiny veden jako ten, jenž dílo provádí, pro zjištění to nestačí.

Ani tato námitka není důvodna.

I zde stěžovatel, přiznávaje, že tkalci, o něž tu jde, pro něho pracovali, opominul uvésti, jaký vliv přičítá in concreto spolupráci členů rodiny na existenci pojistné povinnosti toho kterého tkalce, což jest nezbytné proto, že spolupráce příslušníků (členů rodiny) domáckého dělníka nemá vlivu na jeho pojistnou povinnost a nepříčí se nikterak pojmu domáckého dělníka podle citovaného § 1, odst. 2, nem. zák. Taková spolupráce příslušníků rodiny jest domáckému průmyslu vlastní a zákon ji bral v počet, což plyne jednak z § 2 nem. zák., jenž připouští dobrovolné pojištění příslušníků rodiny domáckého dělníka, kteří jemu při domácké práci vypomáhají za předpokladů zde blíže uvedených, jednak z § 30 zákona z 12. prosince 1919, č. 29 Sb. z. a n. z r. 1920, o úpravě pracovních a mzdových poměrů domácké práce, jenž připouští, aby domácký dělník při domácké práci zaměstnával členy rodiny.

Neuvádějí-li stížnosti v jednotlivých případech konkretních okolností, které by byly s to, aby vyvrátily správnost skutkových premis žalovaného úřadu, k nimž v každém jednotlivém případě, vyšetřuje konkretní případ, dospěl a jež, jak bylo shora podotknuto, vyzněly vesměs v ten rozum, že osoby, o jichž pojistnou povinnost v daných případech jde, domáckou práci skutečně a pravidelně provozovaly, pak nemůže Nejvyšší správní soud ani shledati, že by tu byla podstatná vada řízení, opominul-li úřad konati šetření o spolupráci členů rodiny toho kterého tkalce.

Z těchto úvah bylo stížnosti jako bezdůvodné zamítnouti.

(Nález Nejv. správn. soudu ze dne 2. ledna 1930, č. 11154/28.)

Ochrana zaměstnaných.

(Sděluje odb. r. F. Benáček.)

Věcné i právní předpoklady nároku na odměnu za práci přes čas. — Smlouva čís. 80/1922 Sb. z. a n. o omezení pracovních hodin nemá v Československé republice platnosti vnitrostátní.

Žalobě o zaplacení 10.570 Kč s přísl., podané u místně příslušného soudu na Slovensku, bylo ve všech třech instancích vyhověno, Nejvyšším soudem z těchto důvodů: Jak soud prvé stolice, tak i odvolací soud přihlédl při zjištění skutkového stavu k okolnosti, že zaměstnanci žalované firmy a tedy i žalobkyně podepsala výplatní listinu s doložkou »Überstunden bis 1. August 1926«; z této okolnosti však nedospěly k přesvědčení, že se žalobkyně zřekla nároku na náležitou odměnu za práce, vykonané přes čas do 1. srpna 1926, a že považovala tento svůj nárok za úplně uspokojený částkou, jejíž příjem v řečené listině svým podpisem potvrdila. Nemá proto žádného podkladu výtka žalované firmy, že odvolací soud zjistil skutkový stav porušením právních pravidel tím, že nepřihlížel k okolnosti, že žalobkyně i písemně potvrdila, že její práce přes čas za dobu minulou byla vyrovnána částkou 690 Kč. — Poněvadž však odvolací soud ve svém rozsudku zevrubně uvedl též příčiny, které vyvolaly přesvědčení ohledně pravdivosti tvrzení žalob-

kyně, že se ona nikdy nezřekla svého nároku na řádnou odměnu za práce vykonané přes čas a že částky žalovanou stranou z tohoto titulu vyplácené dostávala jen à conto na tuto odměnu, vyhověl soud své povinnosti podle § 270 uh. civ. ř. s., čímž implicite odůvodnil i to, proč věřil výpovědi žalobkyně. — Poněvadž práce konaná přes čas má býti odměněna zvláště, podle donucovacího předpisu zákona č. 91/1918 Sb. z. a n., bylo povinností a v zájmu žalované strany jako zaměstnavatelky, aby se starala o náležitou kontrolu prací přes čas konaných z jejího příkazu a aby náležitou odměnu za tuto práci vyplácela dotčeným zaměstnancům právě v tom čase a týmž způsobem, jako se to dělo při obyčejné mzdě, a to bez ohledu na to, zda jednotliví zaměstnanci výslovně požadovali zaplacení zvláštní odměny za práci přes čas, či nikoli, neboť intencí řečeného zákona byla ochrana zaměstnanců jako hospodářsky slabších vůči zaměstnavatelům, kteří by velmi snadno mohli znemožniti uplatňování zákonného nároku zaměstnanců na odměnu za vícepráce po dobu trvání služebního poměru tím, že by jednoduše i zrušili služební poměr takového zaměstnance, který by chtěl svůj zákonný nárok uplatňovati. — Nebylo zjištěno, že by se žalovaná strana byla bývala dohodla se žalobkyní, že tato bude konat práce přes čas za pevně stanovený měsíční plat, nemá proto žádného podkladu výtka žalované strany, že odvolací soud uznal žalobní nárok porušením hmotného práva, když žalobkyně byla odměněna za práce konané přes čas platem pevně stanoveným. — Na mezinárodní úmluvu o omezení pracovních hodin v průmyslových závodech, uveřejněnou ve Sb. z. a n. pod č. 80/1922, žalovaná strana se neprávem odvolává, poněvadž ona úmluva upravuje práva a závazky států, úmluvu tuto uzavřevších, nikoliv však občanů toho či onoho státu; než i jinak posl. odst. článku 6 cit. úmluvy ustanovuje jen m i n i m á l n í zvýšení sazby mzdy za hodiny přes čas v porovnání s obyčejnou mzdou, nevylučuje tedy zvýšení zvláštní mzdy za práce konané přes čas o více než 25% v porovnání s obyčejnou mzdou.

(Rozh. Nejvyššího soudu ze dne 13. února 1929, Rv III 1432/28. Srovnej rozhodnutí ze dne 17. června 1926, Rv II 109/26, uveřejněné zčásti v »Soc. revui« 1927, str. 272.)

Zák. č. 91/18 Sb. z. a n. K nároku na odměnu za práce přes osmihodinovou pracovní dobu nevztahuje se předpis § 1162 b obč. zák. a tudíž ani § 1162 d obč. zák. — Náležitost »bydlení v domácnosti zaměstnavatelově« není podstatnou pro zařazení zaměstnanců pod ustanovení § 12 a splnění její nelze vyžadovati ani u všech zaměstnanců určených k osobním službám. Vrátný patří do skupiny zaměstnanců ve smyslu § 12/2 zák.

Žalobce byl zaměstnán jako hlídač u žalovaného majitele uzavíracího a hlídacího ústavu a byla mu přikázána služba vrátného na dole P. Byv propuštěn, domáhal se žalobce na žalovaném odměny za práci přes osmihodinovou pracovní dobu. Procesní soud prvé stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu, mim jiné z těchto d ů v o d ů: Pokud se týče výkladu zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n., připojuje soud k názoru vyslovenému v poslední době nejvyšším soudem v Brně (viz čís. Sb. 6983)*), ač názor odporuje literatuře (Hatlák, pracovní poměr) a dosavadní judikatuře. Zákon zapovídá kategorickým imperativem a pod trestem (§ 13) pracovní dobu delší než osm hodin denně nebo 48 hodin týdně a nařizuje honorování práce přes tento čas (§ 6, čís. 4 a § 7, čís. 4). Tyto předpisy jsou nutící a každá úmluva

*) Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 12. dubna 1927, Rv I 1643/26, uveř. v »Soc. revui« 1928, str. 82.